

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ НАУКИ

Зуякова Л.П.

провідний інженер,

Національний науковий центр

«Інститут механізації та електрифікації сільського господарства»

Національної академії аграрних наук України

ВІДРОДЖЕННЯ ТА РОЗВИТОК ТВАРИННИЦТВА

Аграрний сектор забезпечує продовольчу безпеку та продовольчу незалежність країни, формує 17 відсотків валового внутрішнього продукту та близько 60 відсотків фонду споживання населення [1].

Сільське господарство сприяє розвитку інших галузей, які поставляють засоби виробництва та споживають продукцію сільського господарства як сировину, а також надають транспортні, торговельні та інші послуги.

Державна цільова програма розвитку українського села на період до 2015 року передбачає ряд заходів в результаті виконання яких очікується збільшення виробництва: м'яса у 2,1, молока – в 1,4 раза порівняно з 2005 роком, молока – 20, м'яса – у 2,1 млн.тонн, що гарантуватиме досягнення науково обґрунтованих норм споживання харчових продуктів та підтримку ефективного експортного потенціалу [1]. Актуальність програми розвитку галузі тваринництва наглядно видно з таблиці 1, де представлено динаміку розвитку тваринництва.

Таблиця 1

Динаміка розвитку тваринництва в Україні

Поголів'я худоби	Кількісні показники худоби по рокам, тис.гол								
	2000	2005	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ВРХ вт.ч.	9424	6514	5079	4827	4494	4426	4646	4534	3884
корови	4958	3635	2856	2737	2631	2582	2554	2509	2263
Свині	7652	7053	6526	7577	7960	7373	7577	7922	7351
Вівці, кози	1875	1630	1727	1833	1732	1739	1738	1735	1371

Джерело: розроблено автором за даними [2]

Спад розвитку галузі тваринництва більш, ніж вдвічі, привів до зменшення площ посіву кормових культур з 37,0% в 1990 році до 7,7% в 2014 році [2].

В умовах ринку агропромислове виробництво розвивається переважно шляхом впровадження прогресивних технологій та створення інноваційної моделі аграрного виробництва. Основні проблеми, які гальмують розвиток тварин в Україні є:

- нестабільна політична та економічна ситуація в країні;

- не прогнозована цінова політика на продукцію тваринництва, що значно збільшує ризик сільгоспвиробництв потрапити до зони збитків;
- відсутність інвестицій в розвиток тваринництва з боку комерційного сектору економіки України;
- слабкий розвиток експорту та відсутність передумов для його розширення, і, як наслідок відсутність ринків збуту.

У статті розглядається розвиток молочно-товарних ферм, як шлях виходу з економічної кризи.

Виконувалась робота згідно робочої програми на 2014 рік за проектом 33.02.00.01.Ф «Розробити системні засади, змодельовати та дослідити ефективність функціонування технологічних складових біотехнічної системи ресурсоощадного, екологічно безпечного виробництва молока високої якості», етап 2014 року «Розробити концептуальну модель та встановити закономірності функціонування технологічної підсистеми машинного доїння корів», ДР№ 0111U003563. Мета роботи – «Розроблення проектно-кошторисної документації з реконструкції приміщення для утримання телят ДПДГ»Оленівське».

Скотарська будівля для утримання телят молочних порід віком від 3-х до 12 місяців на 120 скотомісць входить в склад ферми ННЦ «ІМЕСГ» ДПДГ «Оленівське» (с. Оленівка, Фастівського р-ну, Київської обл.), яка спеціалізується на виробництві молока, телят молочних порід ВРХ і відноситься до природно-кліматичної зони – Лісостеп.

Спеціалізація скотарської будівлі – вирощування телят для відтворення стада та подальшої заміни вибракованих корів молочних порід. Будівля має прямокутну форму 87400 x 11400 мм., в якій зблоковано приміщення – стійлове, інвентарне і побутове.

Спосіб утримання телят – прив'язний (з відпочинком у стійлах – 1,1 x 1,6 м.), з використанням підстилки та влаштуванням прогулянки на вигульному майданчику тривалістю не менше 2-х годин. Розміщення тварин – дворядне.

Потреба в кормах визначається відповідно до кормових раціонів для тварин різних виробничо-вікових груп [3]. Годівля худоби з кормового столу.

Все обладнання, використане для забезпечення технологічного процесу утримання телят, вітчизняного виробництва. Стійлове обладнання, автонапувалки, кормозмішувач-роздавач випускається на підприємстві ВАТ «Брацлав» (Вінницька обл.). Установку скребкову ТСН-160Б для видалення гною випускає завод «Ковельсільмаш» (м. Ковель, Волинська обл.).

Проектом передбачені технічні рішення, які передбачають: реконструкцію будівлі для утримання телят з повною заміною перекриття та добудовою санітарно-побутових приміщень; будівництво навісу для видалення гною; будівництво вигрібних ям для гнойових та санітарно-побутових стоків.

В проекті передбачаються енергозберігаючі заходи щодо підігріву води для напування худоби в зимній період, які не потребують додаткових затрат електроенергії. Для підтримання мікроклімату в стійловому приміщенні достатньо тепловиділень від тварин, які складають (при температурі 15°C)

22,2 кВт. Для опалення побутових приміщень та кімнати персоналу передбачені рідинні електродні електронагрівачі опалювальні.

Для вилучення забруднюючих речовин до встановленої ГДК та дотримання нормативних параметрів повітря в стійловому приміщенні передбачено світло-вентиляційний коньок з полікарбонату, який створює необхідний мікроклімат, забезпечує одночасно денне освітлення та вентиляцію.

Основні техніко-економічні показники телятника представлені в таблиці 2.

Таблиця 2

Основні техніко-економічні показники телятника

Найменування	Одиниці вимірювання	Кількісні показники
Розмір стада	гол	120
Площа земельної ділянки під будівництво	га	0,22
Площа забудови	м ²	1241,2
Витрати електроенергії на опалення	ГДж/рік	7,3
Витрати води	куб.м/рік	1058,1
Середньодобова потреба у воді	л/добу	2400
Середньодобовий вихід гною	кг/добу	585

Джерело: розроблено автором на основі робочого проекту

Міністерство аграрної політики та продовольства України видало наказ № 73 від 08.02.2013 р., яким затвердило розподіл видатків, передбачених законом України «Про державний бюджет України на 2013 рік» за Постановою КМУ «Державна підтримка галузі тваринництва» [4]. Наказом передбачено часткове відшкодування шляхом перерахованих коштів:

- сільськогосподарським підприємствам вартості будівництва та реконструкції тваринницьких ферм і комплексів (до 50% вартості робіт) та підприємств з виробництва комбікормів (до 30% вартості робіт), а також придбаного обладнання та механізмів вітчизняного виробництва для тваринництва і птахівництва;

- сільськогосподарським підприємствам вартості закуплених племінних телиць, нетелей та корів молочного, м'ясного і комбінованого напрямку продуктивності (до 7000 грн. за голову).

В рамках «Програми підтримки тваринництва» фахівцями інституту ННЦ «ІМЕСГ» УААНУ зроблено технічне обстеження скотарських будівель в господарствах ПОП «Урманське» (Бережанський р-н) та ТОВ «Геофіпільське» (Козівський р-н) в Тернопільській обл. з метою капітального ремонту, технічного переоснащення та нарощування скотомісць. Планується використання доїльного та стійлового обладнання, автонапувалок, змішувача-роздавача кормів виробництва ВАТ «Брацлав».

В господарстві ПОП «Урманське» планується відновлення сільськогосподарської будівлі, яка не використовувалась останнім часом, в скотарське приміщення для утримання корів на 188 скотомісць з доїнням в молокопрвід.

В ТОВ «Теофіпільське» планується нове будівництво корівника на 1100 скотомісць з доїнням корів в доїльному залі. Скотарські будівлі, які знаходяться в промисловому використанні на теперішній час, будуть задіяні під утримання телят та нетелів, тобто будуть працювати на відтворення молочного стада.

При будівництві та реконструкції комплексів МТФ рекомендується використовувати нові технології, прогресивне технологічне обладнання та сучасні будівельні матеріали, які відповідають міжнародним стандартам якості.

Іноваційні процеси в галузі тваринництва сприяють розширенню селекційно-племінної роботи по оптимізації порід та продуктивності тварин, найкращому використанню кормових ресурсів, технічному переоснащенню підприємств, що сприятиме відродженню галузі сільськогосподарського машинобудування.

Для відродження та розвитку галузі тваринництва, а також для насичення молочними продуктами харчування продовольчого ринку України необхідно відновлення та розвиток молочно-товарних ферм з поголів'ям високопродуктивних корів.

Список використаних джерел:

1. Державна цільова програма розвитку українського села на період до 2015 р. – Постанова КМУ № 1158 від 19 вересня 2007 р. – Київ.
2. Статистичний збірник «Україна у цифрах у 2014 році». Державна служба статистики України / За ред. І.М. Жук. – К.: Держаналітінформ. – 2015. – 239 с.
3. ВНТП-АПК-01.05. Скотарські підприємства (комплекси, ферми, малі ферми): Київ. Мінагрополітики. – 2005. – 111 с.
4. Державна підтримка галузі тваринництва. – Постанова КМУ № 246 від 2 березня 2011 р. – Київ.

Матусяк М.В.

асистент,

Вінницький національний аграрний університет

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЛІСОТИПОЛОГІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСНОВНИХ ЛІСОТВІРНИХ ПОРІД ПОДІЛЛЯ

За лісотипологічним районування (Б.Ф. Остапенко, В.П. Ткач, 2002) Поділля належить до лісотипологічних областей свіжого (2d), вологого (3d) та, частково, сирого (4 d) груду [3]. Більша частина Вінницької та Хмельницької адміністративних областей належать до свіжого груду, свіжого помірного клімату, Дніпровського району свіжих грабових дібров, Подільського та Правобережного секторів. Інша частина Хмельницької та Тернопільської адміністративних областей належать до лісотипологічної області вологого груду, вологого помірно теплого клімату, Полісько-прикарпатського району вологих грабових дібров, Подільського та Прикарпатського секторів [2].